

IX. Satamahallitus.

Satamahallituksen vuodelta 1931 antama kertomus oli seuraava:

Hallituksen kokoonpano. Satamahallitukseen kuuluivat vuonna 1931 kauppaneuvos I. Lindfors puheenjohtajana, merikapteeni A. Wihuri varapuheenjohtajana sekä ravintolanjohtaja S. Koskinen, ent. merenkulkuneuvos A. V. Lindberg, johtaja J. Pelin, johtaja H. Ramsay ja varastonhoitaja K. V. Saxell. Kaupunginhallituksen edustajana satamahallituksessa toimi teknillinen johtaja E. Moring.

Kokoukset y. m. Vuonna 1931 hallitus kokoontui 17 kertaa. Useiden tärkeiden kysymysten valmistelu annettiin tarkoitusta varten asetettujen komiteain toimeksi. Vuoden varrella hallitukselle saapui 647 asiaa. Näistä ja vuoden alussa edelliseltä vuodelta jäljellä olleista 4 asiasta ratkaistiin 642, joten vuoteen 1932 siirtyi 9 asiaa. Hallituksen pöytäkirjain pykäläluku oli kertomusvuonna 378 ja sen puolesta lähetettyjen kirjelmien luku 226.

Käsitellyt tärkeimmät asiat. Hallitus antoi kaupunginhallitukselle lausuntonsa m. m. seuraavista kysymyksistä: helmikuun 5 p:nä merenkulkuhallituksen anomuksesta saada rakentaa silta Hylkysaaren rantaan; huhtikuun 16 p:nä kiinteistölautakunnan ehdotuksesta Hernesaaren alueen jaoitteluksi sekä vesijohdon teettämisestä sanotulle alueelle; kesäkuun 10 p:nä merenkulkuhallituksen anomuksesta, että valtion jäänsärkijät oikeutettaisiin saamaan kaupungilta tarvitsemansa vesi sekä edelleenkin käyttämään aikaisempaa hiilivarastopaikkaansa; samana päivänä ehdotuksesta Herttoniemen öljysataman aluejaoksi ja vuokraehdoiksi; heinäkuun 15 p:nä satamakapteeni A. Lindforsin y. m. esityksestä viranhaltijain, joiden pätevyysvaatimuksiin sisältyy merikapteenitutkinto, oikeuttamisesta eläkkeen saantia varten lukemaan hyväkseen osa kauppalaivojen päällikkönä toimimastaan ajasta; elokuun 27 p:nä hinaaja H 2:n kärsimästä haaksirikosta; syyskuun 3 p:nä suunnitellun Salmisaaren ja Lauttasaaren välisen sillan rakentamisesta; samana päivänä kaupungin omistamien alusten vakuuttamisesta merivahingon varalta; syyskuun 17 p:nä ehdotuksesta satamalaajennustöiden ja laivalaiturin jatkamistöiden keskeyttämisestä; sekä lokakuun 12 p:nä ehdotuksesta satamahallinnon uudesta järjestämiseksi.

Tammikuun 15 p:nä hallitus päätti yhtyä merenkulkuhallituksen esitykseen Ruumiskari-nimisen loiston siirtämisestä mainitun saaren länsipuolella olevalle matalikolle.

Helmikuun 5 p:nä hallitus teki kaupunginhallitukselle esityksen uhkasakon määräämisestä jäänmurtajien toiminnan häiritsemisestä kaupungin satamissa.

Maaliskuun 19 p:nä hallitus antoi merenkulkuhallitukselle lausuntonsa Etelä Suomen voimaosakeyhtiön anomuksesta saada rakentaa korkeajännitteisjohto Sörnäisten niemen ja Mustikkamaan välisen salmen yli.

Huhtikuun 30 p:nä hallitus päätti tehdä kaupunginhallitukselle esityksen, ettei liikennemaksuja kannettaisi rautatieasemalla tullattavista tavarosta.

Toukokuun 28 p:nä hallitus antoi kiinteistölautakunnalle lausuntonsa ehdotuksesta valtion ja Helsingin kaupungin välisestä aluejärjestelystä Katajanokalle.

Marraskuun 20 p:nä hallitus teki kaupunginhallitukselle esityksen kaupungin ja Helsingin makasiiniosakeyhtiön välisen, maksujen kannantaa koskevan sopimuksen uudistamisesta.

Joulukuun 30 p:nä hallitus päätti, että suoritetuista venepaikkamaksuista annettaviin kuitteihin on otettava määräys, jonka mukaan Helsingin kaupunki vapauttaa itsensä kaikesta edesvastuusta veneiden säilymisestä niiden ollessa kiinnitettyinä kaupungin venepaikkoihin.

Satamaliikennekonttorin vuodelta 1931 antama kertomus oli seuraava:

Helsingin satamissa kävi 4,931 rannikkolaivaa, edustaen 257,775 nettorek. tonnia sekä 1,692 ulkomailta tullutta laivaa 1,252,986 nettorek. tonnia eli yhteensä 6,623 laivaa edustaen 1,510,761 nettorek. tonnia. Tämän lisäksi tulee vielä höyry- ja moottorialuksia yhteensä 17,279 nettorek. tonnia, jotka päivittäin kävivät satama-alueella ja maksoivat maksunsa viikottain. Veratessamme näitä lukuja vuoteen 1930 huomaamme, että rannikkoliikenne vuonna 1931 lisääntyi 331 laivalla ja tonnisto 8,416 nettorek. tonnilla, jota vastoin ulkomailta tulleiden laivojen luku väheni 441:llä ja tonnisto 359,394 nettorek. tonnilla, minkä johdosta koko tonnisto vuonna 1931 väheni 350,978 nettorek. tonnilla edelliseen vuoteen verrattuna. Rannikkoliikenne lisääntyi 730 nettorek. tonnilla.

Katajanokan kuusi sähkönosturia oli käynnissä 4,751 tuntia, eli 536 tuntia vähemmän kuin edellisenä vuonna ja 25 tonnin nosturi 384 tuntia, vuonna 1930 421 tuntia.

Satamajäänsärkijä Hercules avusti vuonna 1931 kaupungin eri satamissa 93 laivaa, vuonna 1930 46 laivaa. Ankaran talven ja vaikeiden jääsuhteiden tähden loppui laivaliikenne Helsinkiin 14 p:nä helmikuuta, jolloin jäänsärkijät komennettiin Hankoon ja Utöhön. Laivaliikenne alkoi uudelleen 3 p:nä huhtikuuta.

Konttorin menoarvio vuodeksi 1931 päättyi 1,938,437 markkaan, konttorin todellisten menojen noustessa 1,763,569: 80 markkaan. Konttorin 15 menoerästä 12 osoitti säästöä, yhteensä 181,687: 20 markkaa; palkkatilille oli sairaus- ja ikälisiä varten tarpeen 6,820 markan suuruinen lisämääräraha.

Satamakannattakonttorin vuodelta 1931 antama kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Viranpitäjät. Vuoden kuluessa erosi konttorin vanhempi kirjanpitäjä saavutetun ikärajan perusteella; yksi konttorikirjuri kuoli. Helsingin kaupungin viranpitäjän uuden virkasäännön perusteella saivat useat konttorin viranpitäjät ikäkorotuksia varten lukea hyväkseen koko kaupungin palveluksessa palvelemissaan ajan.

Veloitus. Kaikista tulo- ja menosäännön nimikkeen Satamat kohdalle otetuista maksuista konttori veloitti vuonna 1931 kaikkiaan 24,131,525: 95 markkaa, mikä vastasi 29,330,559: 65 markkaa edellisenä vuonna. Vähennys oli siis 5,199,033: 70 markkaa. Vuoden tulo- ja menosääntöön verrattuna

osoitti veloitus 7,279,534: 05 markan suuruista vajausta. Vuonna 1930 voimassa olevat tulli-, liikenne- ja satamatariffit eivät olleet mainittavasti muuttuneet, jonka tähden veloitettujen maksujen kokonaismäärän vähentyminen voi johtua vain siitä, että tavarain tuonti Helsingin kautta on vähentynyt. Syynä tämän tuonnin vähentymiseen oli osittain vallitseva pula-aika, osittain se, että satamat olivat suljettuina 1 1/2 kuukautta. Jos verrataan vuoden 1931 veloitettuja liikennemaksuja edellisten vuosien vastaaviin lukuihin, on palattava takaisin vuoteen 1925 asti, jolloin nämä maksut nousivat suunnilleen samaan määrään kuin kertomusvuonna eli 8,770,539: 70 markkaan, niiden kertomusvuonna ollessa 8,820,271: 35 markkaa. Vuonna 1925 sovellettiin samaa liikennetariffia kuin vuonna 1931. Tuulaakitulot vähentyivät kertomusvuoden aikana 2,135,285: 65 markalla, liikennemaksut 1,994,178: 90 markalla ja satamamaksut 921,185: 30 markalla.

Koko veloitettu määrä alitti, kuten mainittiin, tulo- ja menosäännössä arvioidun määrän yli 7.2 miljoonalla markalla, kuten käy selville seuraavasta yhdistelmästä:

	Arvioidut tulot, Smk.	Todelliset tulot, Smk.	Ylijäämä (+) tai vajeus (-), Smk.
Tuulaaki kaupunkiin osoitettuja sekä vientitavaroista	12,000,000: —	¹⁾ 10,505,641: 50	—1,494,358: 50
Tuulaaki muihin kaupunk. osoitettuja tavaroista	400,000: —	328,514: 20	— 71,485: 80
Liikennemaksut	13,000,000: —	²⁾ 8,820,271: 35	—4,179,728: 65
Makasiinivuokrat	200,000: —	142,070: 05	— 57,929: 95
Satamamaksut	4,000,000: —	³⁾ 3,140,499: —	— 859,501: —
Nosturimaksut	360,000: —	239,503: 20	— 120,496: 80
Maksut aluksille annettusta vedestä	430,000: —	301,902: 40	— 128,097: 60
Paikanvuokrat satama-alueilla	400,000: —	160,409: 05	— 239,590: 95
Venelaiturimaksut	160,000: —	156,370: —	— 3,630: —
Satamajäänsärkijämaksut	200,000: —	71,600: —	— 128,400: —
Helsingin makasiiniosakeyhtiön suoritettava korvaus satamakannantakonttorin IV ja V haaraosaston viranpitäjain palkkauksesta	186,060: —	191,885: —	+ 5,825: —
Lentokoneiden satamamaksut	75,000: —	⁴⁾ 72,860: 20	— 2,139: 80
Yhteensä	31,411,060: —	⁵⁾ 24,131,525: 95	—7,279,534: 05

Koko veloitetusta määrästä pääkonttori veloitti 8,545,509: 25 markkaa, haaraosasto I 434,373: 80 markkaa, haaraosasto II 3,082,936: 95 markkaa, haaraosasto III 4,304,603: 15 markkaa, haaraosasto IV 3,069,073: 55 markkaa ja haaraosasto V 4,695,029: 25 markkaa.

¹⁾ Siitä palautettiin muutetun tullauksen perusteella 19,056: 15 markkaa. —

²⁾ S:n s:n 3,968: 50 markkaa. — ³⁾ S:n voimassaolevista tullitariffeista myönnettyä alennuksen perusteella 275,205: 45 markkaa. — ⁴⁾ S:n s:n 17,276 markkaa. —

⁵⁾ S:n 315,506: 10 markkaa.

Tuulaakimaksut kaupunkiin tuoduista tavaroista nousivat 10,501,386: 70 markkaan ja vientitavaroista 4,254: 80 markkaan. Veloitetuista liikennemaksuista kohdistui 7,872,306: 15 markkaa tuontitavaroihin ja 947,965: 20 markkaa vientitavaroihin.

Niiden veloitusilmoituskirjojen lukumäärä, joiden perusteella maksulippuja kirjoitettiin, oli vuoden kuluessa kaikkiaan 180,562 eli 32,274 pienempi kuin edellisenä vuonna. Veloitetuista ilmoituskirjoista pääkonttori veloitti 62,186, haaraosasto I 31,802, haaraosasto II 36,513, haaraosasto III 13,778, haaraosasto IV 14,246 ja haaraosasto V 22,037 ja keskimääräinen veloitettu määrä maksulippua kohden oli vastaavasti 137: 42 markkaa, 13: 66 markkaa, 84: 43 markkaa, 312: 43 markkaa, 215: 43 markkaa ja 213: 05 markkaa. Maksuunpanosta vapautettujen veloitusilmoituskirjojen lukumäärä oli 17,992, joista läpikulkutavarailmoituskirjoja oli 698.

Kannanta. Veloitetusta määrästä, 24,131,525: 95 markasta, kertyi vuoden aikana 24,042,145: 85 markkaa eli 99.6 %. Tätä tulosta on pidettävä erittäin tyydyttävänä, erittäinkin kun ottaa huomioon vuoden aikana vallinneen rahapulan ja sen ettei konttorilla ole oikeutta pidättää vakuutena tavaroita, joista konttorin veloittamia maksuja ei ole suoritettu. Vuoden alussa oli vuosilta 1923—1930 perimättä 275,402: 49 markkaa, mistä määrästä vuoden varrella kertyi 174,590: 60 markkaa eli 63.4 %. Joulukuun 31 p:nä 1931 oli vuosilta 1925—31 perimättömiä maksuja 163,995: 26 markkaa, josta 89,380: 10 markkaa oli kertomusvuodelta. Jo tammikuun aikana 1932 kertyi vuoden 1931 jäämämaksuja 49,814: 85 markkaa. Koko määrästä valvottiin vuoden kuluessa 12 eri vararikossa yhteensä 13,631: 80 markkaa. Edellisten vuosien jäämämaksuista palautettiin 3,301: 80 markkaa ja poistettiin 26,196: 73 markkaa.

Tullipakkahuoneen ulkopuolella olevien tavaroiden punnitus. Tullipakkahuoneen ulkopuolella olevien tukkutavaroiden punnitukseen käytti tähän tarkoitukseen asetettua vaakamestaria 23 eri liikettä, joiden laskuun punnittiin 2,829.9 tonnia eri tavaroita, joista rehukakut, suola, maissi, vehnä, pellavansiemen ja nahat olivat tärkeimmät. Bruttotulot olivat 123,158 markkaa, mistä määrästä, kun siitä ensin oli vähennetty vaakamestarikonttorin vuokra, kanslia-apulaisen palkkaus ja vaakojen korjauskustannukset sekä painatuskustannukset, yhteensä 31,500 markkaa, tuli vaakamestarin osalle 18,908 markkaa ja hänen palkkaamansa 9 punnitusapulaisen osalle 72,750 markkaa. Vaakamestari ei nauttinut palkkaa kaupungilta.

Tulot ja menot. Konttorin vuoden 1931 menosääntö päättyi 3,414,605 markkaan, todellisten menojen noustessa 3,059,643: 93 markkaan, jonka lisäksi sairaslomasijaisten palkkiot olivat 17,200 markkaa. Konttorin 17 menomäärärahasta osoitti 13 määrärahaa säästöä, kun taas määrärahaa Luokitellut palkat ylitettiin 12,136: 20 markalla, johtuen siitä, että eräät viranpitäjät uuden virkasäännön perusteella saivat ikäkoroituksia, samoin ylitettiin puhtaanapitoon myönnettyä määrärahaa 4,671: 50 markalla, johtuen tavattoman suurista lumenkuljetuskustannuksista. Menosääntöön otetusta määrästä säästettiin 372,368: 77 markkaa eli 10.9 %, johtuen tämä Helsingin liikenteen vähentymisestä kertomusvuoden aikana.

Tulot sitävästoin alittivat huomattavasti eli 7,279,534: 05 markalla tulosäännössä arvioidun määrän. Vuosi 1931 oli siis konttorille tuloihin nähden erittäin epäedullinen vuosi. Vuodesta 1929 alkaen ovat konttorin veloitteet maksut jatkuvasti vähentyneet.